

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; Prof. Dr S. Greijdanus, Kampen; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Hulzen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Haarlemmermeer; Mr J. Meulink, Enschede; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Smilde, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Groningen; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen. Adm.-adres: Oosterbaan & Le Comte N.V. — Goes.

Postrekening No. 406040. — Telefoon 3424. BUREAU „DE REFORMATIE“ — GOES. Ingevolge papierverhoging R.P.P. no. 4139 verschijnt deze uitgave wekelijks en is de omvang van dit nummer 8 pag., form. 30 x 41 1/4 cm.

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar. Advertenties: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent.

INHOUD: Hoofdart.: Bezwaarden over en onder de synodocratie, 41. — Uit de Schrift: Christus beroept zich op de Schriften (Joh. 5:39). — Op en om 't Kerkplein: Ontmoetingen in Elsevier. — Kerk. leven: Wat leeft er in de Zendingsteden der synode? 8; Gesprek of vrijmaking? De bedoeling van het Afersaatsche Congres; Reactie van „Trouw“; Instrumentencultuur; Voor de families van kerkleden in Indië; Psalmberijming. — Opv. en onderw.: De achtergrond van een radicale onderwijsvernieuwing, 3. — Uit het pol. en soc. leven: Nogmaals het rapport Bedrijfsorganisatie: het verweer van Mr K. Groen. — Pop. wetensch. schetsen: Een wankel apologet, 2. — Groninger Brieven. — Persschouw. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

BEZWAARDEN OVER en onder de SYNODOCRATIE.

41

De „weg terug“ van ds Spier VI

Wij zagen de vorige week, dat naar gereformeerd. Schriftuurlijk kerkrecht de meerdere vergaderingen in Christus' kerk, dus de classes en de synodes, een „lagere“, een „mindere“ macht hebben dan de kerkeraden.

De kerkeraad is de eenige kerkelijke vergadering, die samengesteld is uit personen, welke krachten hun ambt daarvan deel uitmaken. In een classis of synode hebben de leden daarvan zitting niet krachtens hun ambt, maar krachtens afvaardiging. Desnoods kunnen ook niet-ambtsdragers van zulke vergaderingen lid zijn.¹⁾

De kerkeraad is de eenige kerkelijke vergadering, die alle macht bezit, welke Christus door menschen dienst in zijn kerk wil laten functioneeren. De meerdere vergaderingen hebben slechts enkele, zeer beperkte bevoegdheden.²⁾

De kerkeraad is de eenige kerkelijke vergadering, welke zijn macht rechtstreeks van Christus

1) „Men komt op de meerdere vergadering niet als ambtsdragers saam, maar als Kerken en de Kerken hebben te beslissen, wie ze als haar afgevaardigden willen zenden. Ze kunnen daartoe ambtsdragers afvaardigen; zelfs zal dit in den regel wenschelijk zijn, maar die afgevaardigde ontleeft dan zijn qualiteit niet aan zijn ambt, maar aan de afvaardiging door den Kerkeraad. Niemand kan daarom den Kerkeraad verbieden als zijn representant of vertegenwoordiger naar de meerdere vergaderingen iemand te zenden, die geen ambtsdrager, maar een gewoon lid der gemeente is“. Als men ontken, dat een gewoon lid der kerk afgevaardigde ter meerdere vergadering kan zijn „verwart (men) de ambtelijke qualiteit met de qualiteit van afgevaardigde van den Kerkeraad en zou men hierdoor, al is dit niet zoo bedoeld, een zekere hiërarchische idee kunnen invoeren“. Heraut No. 1534, 26 Mei 1907.

2) Alleen de kerkeraad kan ambtsdragers benoemen, laten bevestigen, schorsen, afzetten. Hij alleen kan woord en sacrament laten bedienen en tucht oefenen. De essentieel kerkelijke functies kunnen alleen door den kerkeraad of in zijn opdracht uitgeoefend worden. Opgemerkt zij, „dat een Classis of Synode zeker niet het recht heeft zonder meer om een Kerkeraad of een zeker aantal Kerkeradsleden uit hun ambt te zetten. Een dergelijke bisschoppelijke of hiërarchische macht komt aan de meerdere vergaderingen niet toe“. „Dat een Classis eigenmachtig zou ingrijpen en een zeker aantal kerkeradsleden zonder aanklacht uit de gemeente en zonder den Kerkeraad daarin gekend te hebben, uit hun ambt zou ontzetten, zou volgens ons Gereformeerd Kerkrecht niet geoorloofd wezen. Zoots behoort wel tot de bevoegdheden, die een hiërarchisch ingericht genootschap aan zijn bestuurscolleges toekent, maar niet tot de bevoegdheid van een meerdere vergadering in een Gereformeerde Kerk“. Heraut No. 2363, 6 Mei 1923.

ontvangt, de classes en synodes ontvangen die via de kerkeraden.

De kerkeraad is zoo de lastgever, de principaal van classis en synode. Deze laatste worden gevormd door de deputaten, de gezanten van de kerkeraden. „Als gezanten zijn de leden der meerdere vergaderingen slechts organen, waarvan de eigenlijke gezagsdragers zich bedienen om hun zeggenschap uit te oefenen. Zij kunnen niet optreden krachtens eigen machtsbevoegdheid, en ontleenen hun recht om voor de kerken te handelen enkel aan de te allen tijde in te trekken opdracht en volmacht van hun principalen.“³⁾

Kortom de kerkeraad is het eenige bestuur, de „hoogste“ vergadering in Christus' kerk.

Wanneer nu de classes of de synodes besluiten hebben genomen, hebben deze, zooals eigenlijk uit het bovenstaande als van zelf voortvloeit, niet zonder meer, niet automatisch, rechtskracht in de kerken!

Geen sprake van.

De door de meerdere vergaderingen genomen besluiten en bij haar gevallen beslissingen komen bij de kerken. En deze besluiten moeten nu door die kerken, dus door de kerkeraden, waarin de kerken zijn geconcentreerd en die het bestuur der kerken vormen, door een opzettelijke handeling, een aparte, nieuwe daad voor „vast en bondig“ worden gehouden. Anders gezegd: die besluiten moeten door de kerkeraden worden geratificeerd, rechtskrachtig worden verklaard. Wat de „gezanten“ hebben vastgesteld in hun „gezantenvergadering“, moet daarna door hun lastgevers, hun principalen bewust en opzettelijk worden overgenomen. Zoo hebben de kerken dat aan elkaar beloofd. „t Gene door de meeste stemmen goedgevonden is, zal voor vast en bondig gehouden worden.“⁴⁾

Zoo is de goede, oude regel!

„In den eersten tijd althans (na de calvinistische reformatie in ons land) — aldus prof. Rutgers — was het de gewoonte, dat de Kerkenordening, nadat zij was vastgesteld, in de mindere vergaderingen wederom werd aangenomen. Schijnbaar was dat overbodig, en zelfs zonderling. Maar toch, wel beschouwd was het zeer doeltreffend, opdat het gemeen accoord des te beter blijken zou. De reeds vastgestelde ordening werd dan als het ware geratificeerd, juist door hen, die de lastgevers der Synode geweest waren.“⁵⁾

Voor wie eenig inzicht heeft in de schriftuurlijke opvatting van de kerkregering spreken deze dingen eigenlijk vanzelf.

Nu is het evenwel mogelijk, dat de „gezanten“ in hun vergadering iets besluiten, dat niet naar Gods Woord is, of niet klopt met de Kerkenordening, die de gezamenlijke kerken als regel voor hun onderlinge gemeenschapsoefening hebben vastgesteld.

Met deze mogelijkheid moet in een zondige wereld altijd gerekend worden!

We nu, daar hebben de kerken ook mee gerekend. Zij hebben aan elkaar verklaard en tezamen bezworen, dat zij wat bij meerderheid van stemmen werd vastgesteld, voor vast en bondig zullen houden. „Tenzij dat het bewezen worde te strijden tegen het Woord Gods of tegen de Artikelen in deze Generale Synode besloten“ — dat is: tegen de Kerkenordening.

De belangrijke vraag, welke zich bij het overwegen van deze woorden aan ons opdringt is deze: Hoe staat het met dat „bewezen worde“?

3) Dr F. L. Bos, Toetsteen voor allen, p. 2.

4) P. Deddens, De Ratificering der besluiten van meerdere vergaderingen, p. 11 v.

5) F. L. Rutgers, De geldigheid van de Oude Kerkenordening der Nederlandsche Gereformeerde Kerken, p. 24.

UIT DE SCHRIFT

CHRISTUS BEROEPT ZICH OP DE SCHRIFTEN.

Onderzoekt de Schriften, want..... die zijn het, die van Mij getuigen. Joh. 5:39.

Velen voelden of voelen zich in „Jezus“ teleurgesteld. Hij heeft geen geniale leer gegeven en geen eigen school gemaakt.

Tien tegen één, dat, als iemand zóó over Hem klaagt, het iemand betreft, die uit den mond van „Jezus“ een min of meer uitgewerkte ethiek of zelfs aesthetiek had willen vernemen. Maar zelfs de (uitgewerkte) prolegomena ontbreken in „zijn“ onderwijs. Hij heeft eigenlijk geen „eigen“ onderricht gegeven. Hoe vaak zegt Hij niet, dat „er ook van Hem gesproken is“? Hij gaat, zóó sprekende, niet als de leeraar van een „eigen“ op zijn naam staand systeem, een platform betreden, maar neemt zijn plaats in onder alle andere ware profeten; gaat Hij al boven hen staan, als hun „vervulling“. Hij is toch niet van hen los te maken.

Dat is voor 't vleesch wel het meest „teleurstellende“: deze „Jezus“ stelt er zijn eer in, dat men van Hem geen „eigen“ norm-colleges kan verwachten; Hij is, zegt Hij, gekomen, niet om eenige goddelijke wet te breken, doch om de wet te vervullen. „Vervullen“ is wat anders dan „breken“ (door een „eigen“ revolutionneerend systeem), wat anders ook dan „aanvullen“.

We hooren hier van de afwezigheid van een uitgewerkte directe thetische denk- en levens-theorie. Maar men kan vragen: geeft „Jezus“ soms een di-

Er zijn n.l. twee mogelijkheden.

De eerste is deze: Een kerkeraad ontvangt officieel mededeeling dat een classis of synode een besluit nam. Hij onderzoekt het en komt tot de overtuiging, dat het in strijd is met Gods Woord of de Kerkenordening. Nu moet hij evenwel beginnen met zich aan dat besluit in feite — men zegt in de kerk dan: de facto — te onderwerpen. Hij moet dus beginnen met dat besluit, voor zoover het de kerk betreft waarover hij kerkeraad is, uit te voeren. Ondertusschen wendt hij zich evenwel tot de meerdere vergaderingen met zijn ernstige bezwaren. Erkent nu de betreffende meerdere vergadering de geldigheid van die bezwaren, en ziet zij dus de onjuistheid van het genomen besluit in, dan kan de protesteerende kerkeraad dat besluit eindelijk en metterdaad voor „niet-vast-en-bondig“ verklaren. Maar aanvaardt de bewuste meerdere vergadering de bezwaren niet, dan moet de kerkeraad zich onderwerpen, óf, als ze dat niet doet, een ernstig conflict riskeeren dat op zijn afzetting uitloopt.

Aldus is de meening van de gebonden gereformeerde kerken en thans ook van ds Spier.

Men merkt — dit even tusschen haakjes — dat zoo het gehele niet-voor-vast-en-bondig-verklaren een paskwil wordt, ja, feitelijk verval! Want wanneer het volgens deze theorie zoover komt, dat een kerkeraad een classicaal of synodaal besluit metterdaad voor niet-vast-en-bondig mag verklaren, bestaat het besluit niet eens meer! Want dan heeft de vergadering die het nam het al weer ingetrokken.

De andere mogelijkheid is deze: Een kerkeraad ontvangt officieel mededeeling dat een classis of synode een besluit nam. Hij onderzoekt het en komt tot de overtuiging, dat het in strijd is met Gods Woord of